

A „KELET” előfizetési díja:
dekre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 fr.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.
Hatszor használt gátond sor vagy annak tere 6 kr.
Helyadit minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Hassenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Hassenstein és Vogler hirdetés köz. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.

Nyitási cikkek
garmond sora után 25 kr. árszándó.

Szerkesztői szállítás:
Főter 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESE CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A nagy elhatározás.

(S—r.) Mire e sorok Budapestről Kolozsvárra érnek és napvilágot látnak, körülbelül el lesz döntve az, hogy a monarchia milyen állást foglaljon el a keleti politika legújabb stadiumában. De az érdekek, melyek védelméről van szó; a veszedelem, melynek megakadályozása vagy legalább elhárítása életérdeünk, oly természetű, hogy az elhatározás irányára, czéljára nézve nem lehet kétségünk; ha mindjárt alakja és mérete különböző lehet; Oroszország háborúja és hadviselési módja eleitől fogva nem egyott kétséget a felől, hogy fenyegeti nem csak Törökország létét, de a nemzetközi egyensúlyt, a civilizációt és különösen monarchiánk hatalmi állását, belsőrendjét és alkotmányos egyensúlyát; mert mind Törökország, mind az európai egyensúly, mind monarchiánk belsőkéje, nemzetközi állása és zavaratlan fejlődése kiegészíthetetlen ellentétben áll, nemcsak Oroszország bármely irányú hatalmi terjeszkedésével, de egyrészt mint azon faji és vallási fanatizmusnak is, melyet hadviselési fegyverrel közzé felelt. És a szerencse ebben éppen az, hogy vallási, valamint faji fanatizmus nélkül nincs ereje Oroszországnak azon területeken, melyekre hatalmát közvetve és közvetlenül akarja terjesztetni; ha pedig a fegyverekhez nyúl, akkor nem csak a magyar és az alkotmányos elemeknek, de a monarchikus és monarchikus érdekeknek is a hadat ízen monarchiánkban — hatásánál fogva; és másfelől provokálja az egész Európa humanitáris és civilisatíonalis érzelmét és érdekeit azon harczmodor által, melyet okvetlenül maga után von a faji és vallási fanatizmus. Végül: ugyancsak az ezzel járó erőfeszítésben, költségben csak egy találat némi kárpótlást Oroszországnak, ha oly területi növekedést nyer, melylyel nem csak az európai egyensúlyt zavarja fel; de Ázsiában és Európában egyaránt Anglia féltékenységet is teljes mértékben felkelti.

Ebben a három dologban számítottam el Oroszországnak magát. 1-ször a faji és vallási fanatizmussal hódítani kívánt; de megsérté Europa érzületét s monarchiánk féltékenységet. 2-or Nagy erőfeszítésével imponálni akart; de felkelté Anglia ellenállási készülődését és Törökország utolsó erőfeszítését általa. 3-or Reformatori és felszabadító ürrugy és özég

A „KELET” TÁRCZÁJA.
COLANI.
Naplójegyzetek egy rendőrbiztos életéből.
(Folytatás.)
A postakocsiban volt még egy utas, kinézetéből ítélve, gazdag hasznabérő, ki egy telekötést a kocsik fenekére helyezett, nem sokat kényelmes-e és nekem vagy nem, pedig a zsak helyzete kényserített térdemmel felhuzni, és így igen kényelmetlen helyzetben ültem.
Mindnyájunk podgyásza egy mellék kocsin jött utánunk, látván hogy durcás utitársam csak nem mozdítja zsákját, és lábaimat nem szabadítja meg e kellemetlen zavarodott helyzetből, végére kénytelen voltam sajátkezűleg oly fordulatot adni e becsempergész podgyásznak, hogy lábsaim maradjon bár mily szűk helyecske mellette. Misként nem volt alkalmatlan utitársam, nem volt beszédese és nem horkolt. Megkísértettem beszélgetni vele, mi annyiban sikerült is, hogy az aratás eredményeit több mint ötven év lefolytáról, de talán meg többről is elmesélte nekem. Kalmári ügyeit is említette, melyeket Lombardiában volt lebonolyitandó, mindezek után ugy neki melegezett, hogy még meg is hívott kávéba látogatásra.
E közben a határszélre értünk, hol az uttelek meg lőnek vizsgálva, és a vám fizetve.
Már a székérből élénken integetett társam a határfőnöknek és hivatalnokoknak.
— Oh ön van itt Lampretto? — mond az egyik hivatalnok, — bizonyos valami jó kis vákárt akar itten nálunk csinálni, ugyé?

alatt kívánt hódítani — és hadviselési módja által e jogezimet is elveszté.
Igy állván a dolgok: lehetetlen volt, hogy Európa vagy legalább Anglia és monarchiánk soká tűrje Oroszország előnyomulását, melyet pusztulás és vér kísért és az meg épen teljes lehetetlenség, hogy bármilyen részben szentesítsék: foglalásait, hódításait, melyek barbarizmusának erőt, jogosultságát, Európában monopoliumot, diktatort, faji és vallási fanatizmusának reánk is kiterjedő folytonos corruptiora jogot; hódítási vágyának: egyensúlyt, Európát, Angliát minde-nütt fenyegető tápot adnának.
Ezért kell ellene fellépni.

— **A mozgósításról** a lapokban a következő híreket találjuk:
A „Bohemia” bécsi távirata szerint legfeljebb két hadtest mozgósítatik és ezek a határon fognak felállítani. Occupatióról egyelőre nincs szó.
A „Presse” szerint még ennnyiről sincs szó; csak azt tervezik, hogy a határainkon állomásozó csapatok, melyek a legesekélyebb békélszámában vannak, „készültség”-be helyeztessenek.
A „Deutsche Zeitung” ezeket írja: A monarchia elhagyja az eddigi passivitást, de a semlegeségi állásponttól nem tér le. Nem fogja pártját sem Orosz- sem Törökországnak, de ellátja magát a szükséges katonai erővel, hogy a békétárgyalásoknál, melyek — mint kormánykörökben hiszik — már közel kilátásban vannak, érdekeinek kellő érvényt szerezhessen, hogy eddigi passivitásának utólag kárát ne valjia.

A mozgósítás előjeleül tekinthető a következő csapat áthelyezések, melyeket a „D. Ztg.” nak Sziszekből jeleznek. Styriából és Magyarországból egy-egy huszárezredet vittek a boszniai határhoz; hogy ez feltűnést ne keltsen, elkerülték Zágráb városát. Egy Horvátországban állomásozott dzsida ezred f. hó 15 én Sinjbe (Dalmátországnak) érkezett. Horvátországba tűzérsegi- és utászszereket, többi közt 900 mássa robbantó anyagot szállítottak.
Katonai körökből jött hírek szerint Suni-kocz altábornagy lesz a déli határvonalon felállítandó csapatok parancsnoka.

— **A triesti állítólagos titkos orosz bizottság felhívása**, mely Rómából több lapnak szétküldetett, elként bangzik: Polgártársak! Azon örök gyáloletet, melyet apított, az os rómaiak az ellenségnek esküdtek, ti évszázadok óta őrizték engesztelhetetlen Ausztria ellen. Sem diplomatiái csöfögések ravaszága, sem a szerző-

— Csak tréfáljon! tudja ugyis, hogy csak pénzemel vesztetem el itt önkönl.
— Valóban, ha ez igaz, akkor nem tudom hogyan gyűjthetett annyi gazdagságot egybe Lampretto.
— Magam se tudom, a szent-szűz ne vegye ross neven, — mond nevetve Lampretto.
A csendőrfőnök ezalatt utlevelét vissza hozta és beküldött, hogy minden rendben van.
Ezalatt én is kerestem bizonyítványaimat, de nem kaptam őket. Bizonyosan tudtam, hogy magamhoz vettem volt azokat, midőn átöltöztem, és még se voltak sehol!
— Kérem utlevelét, — szólit most meg a csendőr.
— Utlevelemet, — mondtam zavartan, — ugy gondolom . . . — azt hiszem — elvesztettem!
— Elvesztette?!
A csendőr igen kétkedőleg nézett reám.
— Utlevél nélkül senki se lépheti át a határt!
Lampretto élénken társalgott ezalatt a szám tiszttel; ez most félrehívta a csendőrt, láttam hogy rólam van szó. Ujra hozzám lépett az utóbbi.
— Kérem, kövessen a házba.
— De mi célból?
— Csak a célból, hogy podgyászázt bevarja. Talán ott megtaláljuk utlevelét.
Ha akartam, ha nem, kénytelen voltam őt követni, és ideiglenesen internáltatni magamat az irodába.
Megérkezett a podgyászsunk, ballottam hogyan vizsgálja át a mellékszobában a számtiszt, és egy versen megjelgyz:
— Ah ez mégis sajtáságos, nézze csak Lampretto egészen egyforma —
— Valóban, egészen hasonló. Nem lehetne feltenni, hogy számitásból tette?

dések hazug becsületessége nem moshatják le Italia most minden zugából eltávozott idegen uralom szegényenlétét és nem fojthatják el jalki-áltásokat. Triesztiek! Áldozatok egy napot munkátokból; felejtétek el a közös ellennel szemben a pátharcokat; legyen e nap láza ástok napja. Törjétek szét a méltatlan igát; mutassátok meg az átkos idegennek, hogy szabadságaitok erőlyes őrzői voltatok és vagytok, kik készek vérökkel a baza-szent jogait védelmezni. A legnagyobb hazafiak: Garibaldi, Cairoli, Avezzana, Fabricia és Italia minden barátjai reátok függesztik szeméiket s készek segítségükre sietni. A pillanat ünneplés. A hazug politikai egyensúly homokos talaján felépült alakatlan osztrák colossus inog és összeomlással fenyeget. Az olaszok emlékeznek a ti véretekre, mely a csatátereken bőven folyt. A salusori csatának állatokat törtönt báatos megdönepését visszhangozták a másik partról Velen-cze és hasonló lelkesedéssel vettek abban részt Róma, Velenca, Genua, Milano és Palermo. És miért is ne adóznának a régi elnyomás alatt szenvedett és kipróbált városok hálával és elismeréssel irányoktokban. Miért ne segítenének beneteket, ha ti háborúra keltek. Ha reátok gondolnak, kikre ugyanazon nap süt, kiket ugyan-azon eszme lelkesít, Róma emlékezik Colojára, Velenca Maninjére, Nápoly Masaniellojára, Genua Balillájára, Turin Miceóra, Palermo a vicesernyék- és Milano az „öt napra.” Triesztiek! Addig nincs szó békéről, míg Ausztria a juli és trieszti alpesekeiről legszentebb jogaitokat kigunyolja Ausztria az absolutismus, mely meghal: Olaszország a népek lelkiismerete, mely feltámad.

— **Midhát** pasa Bécsben jelenlétének is nagy fontosságot tulajdonítanak. Jul. 29-én déli 1 órakor Midhát Andrassy grófnál hosszabb látogatást tett. Andrassy gróf vissza is adta délután a látogatást, de nem találta bon Midhátot se azért névjegyet hagyta hátra azon megjegyzéssel, hogy személyesen járt ott. Mindezt öszszefoglalva, ugy látszik, hogy Midhátnak nagyfontosságú missiója van Bécsben, s az Andrassy-nál tett látogatás, ennek viszonzása amaz által, külügyérünk nézete a mozgósítás idejének előkészítéséről s a „Mont. Revue” megjegyzése, meg a hír, hogy Midhát pasa Bécsből egyelőre Londonba megy, hogy ott is teljesítse a reá bízott missiót, a harcziás áramlat és készülődések Angliában mind arra mutatnak, hogy a három hatalom: monarchiánk, Anglia és Törökország között szívélyes egyetértés van, vagy legalább lesz a teendőkre nézve és Midhát egy teljesítendő missióját; a mint az mind három hatalom érdekeinek megfelel. Kívánjuk, hogy ugy legyen!

— Majd meglátjuk! Tehát ezen ládáról szól a bizonyítvány?
— Igen, barátom. Hiszen egészen biztosan láthatja. A mint már mondtam, egy magos állásu hivatalnoké.
— Meg vagyok győződve róla, mihelyt ön mondja Lampretto, én igen jól esmerem önt. Jótut!
Az ablakhoz siettem, e perczben rohogott el a postakocsi: Lampretto jókedvűen integetett felém.
— Mit jelent ez? kérdem a számtisztól, ki a szobába lépett.
— Kérem ládája kulcsát, hogy megvizsgálhassam.
— Minek ez, ha ugyse engednek át a határon? — kérdem.
— Ne vonakodjon, evel csak helyzetét rontja még inkább, — felel a tiszt durván.
Kulcsomat átadtam, és követtem.
Tudván, hogy ládám tartalma gyanút ébresztethet a számtisztéknél, egy oly bizonyítványt láttam el magamat, mely felmentette a felnyitástól, és melyben ládám külsője a legpontosabban le volt írva. De ez okmány is elveszett többi papiraimmel együtt, mind ebből előre láttam, hogy ládám tartalma az ellenem keletkezett gyanut csak fokozni fogja. Szerencsére egy titkos rejtélyébe ládámnak el volt dugva a jelmez, mely igazolt mint a titkos rendőrséghez tartozó tagot, s így csendes lélekkel nézhettem minden esemény elébe.
Csak a késedelem volt unalmas nekem, így 24 órát elvesztegetni, csak akkor lévén alkalom ujra a további utazásra.
— Szép podgyász az egy Abbata-nak, mond gunyosan a számtiszt, álszakállak, álhaj stbre mutatva.
— Én nem vagyok Abbata.
— Ezt tudjuk már volt a felelet.

A háború.

Az oroszoknak Plevnánál szenvedett nagy veresége, mely odabaza Oroszországot majdnem akkora levertséget és ingerültséget szült, mint a kis-ázsiai kudarcok, hatalmas lökést adott a harcztéri események fejleményeinek.

A Viddinből mintegy 40,000 török vitéz élön előre keletre nyomult Ozman-pasa seregének egy részével Plevnánál szétvervén az oroszokat, és utána hevenyében jul. 28-án Lovacznál is (Plevnától délre) hatalmas csapást mérve az oroszokra, ezeket észak felé, Letniczának (Nikápoly irányában) visszaszorította.

Továbbá a kelet felől a sumla-rasgradi (karnabadi) vonalon is a törökök győzelmes harczokat vívák a Rustukot ostromló muszka sereg egy részével, a főhadvezér, Mehemed Ali-pasa, mint ma jelentik, 60,000 főnyi sereggel nyugatra, tehát Ozman-pasa hadserege felé nyomult előre, ugy hogy már Észki-Deunát is (Sumlától észak-nyugatra) elhagyta és tart Tirnova felé, mely kétségkívül Ozman-pasa hadioperációjának is czélpontját képezi. Itt egyesülnek tehát a keletről Mehemed Ali-pasa 60,000 emberével a nyugatról jövő Ozman-pasa 40,000 katonájával. Allna tehát, ha sikerül az egyesülés, mint egy 100,000 főnyi hatalmas török sereg az új főhadvezér parancsa alatt concentrálva; olyan hadsereg, melynek keletről és nyugatról jövő két nagy része folytonos győzelmek közt vágott és tört utat magának az egyesülésre.

És ugy látszik, hogy az oroszok nem lesznek képesek meggátolni ezt az egyesülést. Legálább erre mutat, hogy Miklós nagyherceg főhadiszállása Tirnovából Bjelába vonatott vissza. Igy aztán meglehet, csak igen rövid idő választ el attól, mikor tudatni fogja a táviró, hogy Mehemed Ali és Ozman-pasa seregei kezét adtak egymásnak. Ha ez az egyesülés sikerül, és nekünk ez iránt nincsenek köteleink, ez egy sokkal nagyobb mérvű és fontosabb hadműveleti actus és előny lesz a törökökre, mint volt a muszákakra a balkáni átkelés.

A helyzet az ázsiai harcztéren.

A kaukázusi orosz hadsereg főparancsnoka a következő sürgönyben ismerteti a helyzetet az ázsiai harcztéren:
Alexandropol, jul. 10²². E hó 10²⁰-án a törökök megládták Alkozov tábornok hadoszlopának balszárnyát s azt egyszerre tengerről és szárazföldről lövöldözték. A mi gyalogságunk és tűzérsegünk erőlyes fellépése következtében a törökök sietve visszavonultak s hajóikat is visszavonták, melyek egyikét elsüllyesztettük. A mi

— Ugyan, ki mondta önnek?
— Lampretto figyelmeztetett öre.
— Nagy figyelem a garfizoktól, jegyzém meg fogaim közt.
— Megtudja ön fejteni nekem, hogy van az, hogy az ön ládája tökéletes hasonmása Lampretto ládájának?
— Igen sokat akar tölem tudni ön. Hasonló láda sok van a világon.
— Tehát ki ön? Pap, vagy mi?
— Mindjárt megtudhatja.
Kinyitva ládám rejtélyét, oda nyujtottam utasításomat, jelmezemet és bizonyítékaimat, hivatalos állomás igazságáról.
— Ön rendőr biztos!?
— Láthatja, mondtam türelmetlenül, talán még most is gyaukaszik?
— Látja uram, nem lehetünk eléggy óvatosak. Mindezen papírok hamisak is lehetnek. Ezt Lampretto is mondá.
— Ezer mennydörgés! Mi közöm Lamprettoval. De a mit ön nekünk monda, öre nézze se közömbös. Mi esmerjük Lamprettót, ő szelid csöndes ember, és előttünk az ő szava sok értékkel bír.
— És ő mit mondott tehát?
— Hogy ön a birneves Colani társaságában látták nem rég.
— Colani! Igazán Colanit mondá? Kérdem hátra hőkölnre, és reá bámultam az előttm álló visztre, villámogdonál czikázta át agyamat, két kezemmel fejemhez kaptam!
— Semmi gyanuja sincs a Lampretto személye ugyanazonosságában? Kérdem lélekzetet vesztve.
— Előttünk jól ismert egyén, kezesekdünk róla.
— És én mégis azt mondom önnek, ez nem volt Lampretto; az igazi talán éppen most, midőn ez a semmire kellő bolonddó tesz minket, csön-

vesztéseink, szétszórótt hadállásunk következtében, igen jelentéktelenek.

Török hadihajók Batumba érkezvén, Otsemsinél csapatokat szállítottak partra s abchaz családokat vesznek fel.

Mukhtár-pasa csapatai, melyek 40 zászlóaljat tesznek, Aladiaki mellett, Visinkey és Kerkat között állanak.

Terek vidékéről igen rossz hírek érkeznek. Katonáikat, kik Alibek rablóvezértől időztek, több faluban pisztolylövésekkel fogadták. Nyíltan megtámadták ezenfelül két zászlóaljunkat, hogy azoktól a foglyokat kiszabadítsák. Szükségessének látszott újabb elővigyázati intézkedéseket tenni Andia magaslatain, hogy a Terek vidéke szemmel tartassék.

A plevnai csata.

A plevnai csatáról a „Standard” levelezője Bjelából a következő részleteket közli:

Ignatieff tábornok részletesen elmondta nekem a plevnai csata lefolyását. Egy ezred kozák, mely az orosz hadsereg előtt ment, benyomult a városba és lefegyverezte a törököket. Később 20 ezer török érkezett meg Viddinből Ozman-pasa vezérlete alatt. A kozákok, kik a város belsejében voltak elfoglalva, nem veték észre a haderő közeledtét; ugy hogy Schilder tábornok dandára bátran nyomult előre. Csakhamar élénk puskatűz fogadta az elővédet, ugy, hogy az egész haderő, anélkül hogy harczvonalba fejlődhetett volna, visszavonulni volt kénytelen.

Oroszország kijelentése.

A „Times” Berlinből a következő sürgönyt közli:

Ugy látszik, hogy Oroszország ismét kijelentette a hatalmaknak, hogy kész Törökország jövő sorsát illetőleg tárgyalásokba bocsátkozni, a mint Ruméliá csapatai hatalmukba ejtik.

Oroszországban ismét általános sorozás rendelkezett el minden korosztályból. Ugyanezt tette az orosz kormány a krimi hádjárat alkalmával, de csak miután a hadjárat sorsa már eldőlt.

Ugyane lap bécsi levelezője ismét békehi-rekről szól, s azt állítja, hogy a három császár szövetség ingathatlanul fennáll. Mindenki érzi azonban, hogy a cselszékés orjá üfűt. A törökök és oroszok által elkövetett kegyetlenségek nem engedik, hogy a hatalmak tovább is közönyölny nézzék a dolgok folyását. Főleg Ausztria-Magyarország van közevetlenül érdekelve. Anglia készülődései nem ingathatnak meg bennünket azon hitünkben, hogy a békétetés közel van. Sem Anglia, sem Ausztria-Magyarország, sem bármely más hatalom nem akar eltérni az európai concerttól az által, hogy önállóság lép fel.

desen otthon van. Oh, előttem most már minden világos.

Dühösen alá és fel rohantam.
— De ő volt az, ki is lett volna más?
— Colani!
Nevettek.
— Mi nem családhatunk, mond mindkettő.
Nem voltam illő hangulatban, a hasztalan vitába bocsátkozásra.
— Elutazhatom?
— Előbb meg kell a felől győződnöm, hogy ön igazat mondott-e az előbb? mondja a csendőr.
— Sürgönyözni fogok az igazgatószobához.
— A válasz mennyi idő múlva jöhet vissza?
— Hat vagy hét óra alatt.
— Ha már másként nem lehet, küldjön az ön költségére egy küldöncöt a távsürgönynyel, hogy várja meg ott a feleletet.
Legokosabb volt meghajolni a kikerülhetetlen előtti és türelemmel elvárni a feleletet.
— A mérge az eszet megöli és a megfontolást lehetetlenné teszi, és nekem mindkettőre nagy szükségem volt.
Hosszas várakozás után a küldönc visszatért. Távsürgönyt és egy jó vastag levelet hozott, mit egy idegen nyomott kezébe, nevemet emlíve. Kibontván, saját elvesztett okmányaimat és a czadulát leltem benne:
— Hálás köszönettel kézbesitem önnek iratait, melyeket kénytelen voltam öntől rövid időre kikölcsönözni. Ládájára szóló utlevelé igen lényeges szolgálatot tett nekem, e mellett csempészhetem át a határon rópirataimat és irataimat. Igen örülök ön podgyászáznak, melynek birtokába nem sokára fogadásunk alapján jutni fogok. A viszontlátásig. Tisztelettel barátja
Colani.
Utóirat: Lampretto köszöneti a határfőri urakat.
(Vége köv.)

Ezt joggal a béke komoly biztosítékának lehet tekinteni.

Az európai török harczeret.

A lapok kevés érdekes új hírt hoznak a harczeretről. A „Daily Teleg.” eredeti sűrűségei így szólnak:

Sumla, péntek. Tegnap egy csatározás alkalmával nem messze Rasgradtól Egardze falu-nál sikert vívtak ki a törökök, de elveszték Aziz pasát. Őt egy golyó ölte meg; egyike volt a legvittebb tehetős katonáknak, ki a múlt évben Alexandriánál az előhadak élén harcolt. Az oroszok közvetlenül Oszman-Bazár előtt állnak, hirszerint Kazánnál is megjelentek tekintélyes had-erővel. Fuad pasa még mindig előre nyomul, és visszaveri az ellenséget. Az oroszok dobrudsai had-teste Medjidie és Cazarzsk közt van, de nem Baltsiknál mint jelentve volt. Nagy csatát lehet várni közvetlenül, miután Mehemed Alihadosztályokat küldött gyorsan előre. Az oroszok néhány ponton látszólag hátrahúzódnak.

Adrinápoly, péntek. Szuleiman pasaja-mentőkeny mozdulatokat tesz Karabunárnál, melyek részletesen nem tudhatók. Valószínűleg rögtön igen erős küzdelem veszi kezdetét. Az elő-csatározások már megkezdődtek, a várost nagyban erősítik.

Philippopol, péntek. Reuf pasa hadereje összetűzött az ellenséggel. Eski-Zágránál erős csa-ta foly. Az oroszok a magaslaton vannak, gyorsan tüzelnek. A törökök ostromot intéztek az orosz-hadállásokra. Mind a két oldalon nagy a veszteség. Az oszmán csapatok igen hősiessé harcolnak. Az egész ország harcolni kész. Az oroszok had-ejét a Balkán innenső oldalán 50.000 emberre becsülik. A törökök a philippopolisi vonalat védik, s visszanyomják az oroszokat.

Sumla, csütörtök éjszaka. Az oroszok a tirnovai körletben minden falut felgyújtanak. A mohamedánoktól a fegyvert elveszik és a bolgáro-kat ösztölik ki. A törökök vagyonát is elkobozzák s a nőket és fiatal leányokat elviszik. Az oroszok felbujtogatják a bolgárokat, hogy gyilkol-ják meg a mohamedánokat s kényszerítik őket, hogy lőjenek a török csapatokra. — Várni le-het, hogy a jövő hét elején nagy csata lesz Rus-cuknál.

Az ázsiai harczeretről.

Örményországban a két hadsereg még min-dig szemben áll egymással Karsztól keletre és északkeletre, s napról napra nő a valószínűség, hogy még egy nagy mérkőzés kerül a dolog. Mihály nagyherceg megint cálszerűen látta a csatátört felkeresni; elment Igdirbe Tergukasov főhadiszállására, hol Izmail pasával szemben áll s az orosz határát őrzi a török és kurd csapatok be-rohanása ellen.

Többé már nem tagadják azt, hogy a forradalom a Kaukaszban komoly kiterjedést nyert, elannyira, hogy három hadosztályt kellett küldeni a felkelők ellen. A hegyi lakók főnökei, kik orosz hadintézetekben növekedtek, honfiakhoz csatlakoz-tak. Samil legidősebb fia is hosszas táborozás után Dagestánba menekült a felkelők közé. Transkau-kasia déli részén különösen nagy erőt nyert a fel-keles, s fel kell tenni, hogy az örményországi harczeret szánt orosz hadak nagyrészt ezen vi-dék tartja lekötve.

Batum felől a törökök még nem tehettek semmi támadó mozdulatot, miután az Ouzgetinál összpontosított orosz csapatok sakkban tartják a törököket.

A porta a maga részéről mindent elkövet, hogy Ázsiában tulnyomó erőben maradjon az orosz hadakkal szemben, s ezért Mukhtar pasának Kon-stantinápolyból s másfelől még mindig küldenek segédhadakat, élelmet s hadiszereket.

Táviratok.

Konstantinápoly, jul. 30. Kars kor-mányzójának jul. 28-ai sűrűnye jelenti: Kars környékén Versiken felé ütközet folyt, melyben az oroszok visszavertek. Szuleiman pasa egy távirata constánálja, hogy a bolgárok muzulmán és bolgár falvakat felgyújtanak. Mehemed Ali és Reuf pasa jelentéktelen csatározásokat jelentenek. Ruscsuk parancsnoka, Behref pasa hadi törvény-szék elé állítatja. Redif pasa veszélyesen megbé-tegedett.

Konstantinápoly, jul. 29. Egy csü-törtöki hivatalos sűrűnye Plevnából jelenti, hogy az oroszok Lovacsból elűzték. Egyidejűleg több más, a törökökre kedvező híreket jelentenek, fő-leg Yailánál, Oszman-Bazár közelében. Muktar pasa július 25-ki sűrűnye jelenti: A törökök orosz területen három órányira a határon túl na-gyobb kémszemléket tettek s azután jelentéktelen ütközetek után a török táborba tértek vissza.

Konstantinápoly, július 29. Az ors-zok a Drinápoly és Philippopolis közötti Hasköi vasuti állomás főnökét foglyul magukkal vitték.

London, jul. 30. A „Daily Telegraph” jelenti, hogy néhány nap múlva újabb csapatok mennek Maltára és pedig 4 gyalogezred. 2 lovas-ezred s egy osztály tüzérség.

Drinápoly, jul. 30. Pénteken Jeni-Zá-gránál ütközet volt; a teljes eredmény ismeretlen; de az oroszok szemlématást visszavonulnak a Balkán felé. Az ütközet, melyben Aziz pasa el-esett, Esirdsénél vívott, az oroszok vereségével végződött; 600 halottat vesztettek, de a sötétség beállta miatt nem lehetett őket ildözni.

Belgrád, július 30. Hatvan képviselő a ekupstina elé ma egy furcsa határozati javaslatot terjesztett. A javaslat hangsúlyozza, hogy Szerbia ragaszkodik az orthodox hithez, az Obrenovic-dinastiához, a tisztá szláv jellegű civilizációhoz, és kijelenti, hogy Szerbia kész harcolni a Nyu-gat beteges civilizációja ellen. E határozati javas-lat igen izgatott vita után elfogadtatott. A skup-stinát aug. 5-én fel fogják osztatni. Szerbiában a kormány külön engedelmeivel temérdek jószágot vásárolnak össze az orosz hadsereg részére. Bray gróf német consul visszatért az ország belsejében tett utazásából, mely alatt megszemlélte a Djunis körüli fontos posztókat.

Bécs, jul. 30. Midhát pasa feladata az, hogy Angolország és Ausztria-Magyarország közt a porta javára egyezményt létesítsen. Mehemed Ali pasa 60.000 főnyi sereggel vonul Tirnova felé. Londoni hírek szerint Drinápoly Szuleiman pasa veresége következtében nagy veszélyben fo-rrog. Az angol kormány azt határozta, hogy ha Konstantinápolyt el akarják az oroszok foglalni, annak nem szegül ellene.

London, jul. 30. „Off. Reuter” jelenti Konstantinápolyból: A seik-ül-izlumnak a mecse-tekben fölolvastott kibocsátványa nyugalomra és hódolatra inti a népet, óvja minden, a keresztény-ek iránti ellenséges ténnyel.

Bécs, jul. 30. A „Pol. Corr.”-nek távirják Bukarestből e hó 30-áról: Azt állítják, hogy a Nikápolyban levő oláh hadak parancsnoka Manu tábornok azon utasítást vette az orosz főhadi-szállásról, hogy szükség esetén az orosz hadsereg-gel összeműködjék, esetleg a harokban tényleg is részt vegyen. — Ugyane lapnak jelentik Athen-ből e hó 30-ról: Görögország értesít Francziaror-szágot, hogy a politikai helyzet miatt a világtár-laton nem vehet részt. A görög tartományokból és Törökországból érkező számos menekült, vala-mint a belföldi ifjúság is tömegesen soroztatja be magát az önkéntes zászlóaljakra.

Muszkta terv Törökország feldar-bolására.

Párisban közlebből egy röpirat jelent meg „La guerre d'Orient” czimén Glenár Sándor tol-lából, melyről fölteszik, hogy orosz sugalmazás folytán sorolja elő a következő pontokat:

1. Az 1856-iki szerződés eltöröltetik — azon határozat kivételével, mely Oroszország ha-táraitra vonatkozik.
2. A volt európai törökországi tartományok sorsa ekkép szabályoztatik: Epirus, Tessália, Kréta s az archipelagusi szigetek a görög királysághoz csatoltatnak.
3. Bulgária, Bosznia, (melyhez tartozik Her-czegovina is), Albánia és Rumélia független feje-delemségekkel alakítottatnak — minden szultáni va-zallástól teljesen szabadon.
4. E négy fejedelemség, valamint Románia s Szerbia is — mint független semleges terüle-tek Európa biztosítéka alá helyeztetnek.
5. A nagyhatalmak által kiküldött congres-sus fogja körülírni a fejedelemségek határait.
6. A nagyhatalmak ígéri, hogy a feje-delemségekbe elegendő katonai erőt küldenek a köz-rend fenntartása vagy helyreállítás czéljából.
7. Ha ezen államok valamelyikében rendet-lenség s faji összefutkozás merül fel, a hatal-mak fenntartják jogukat a határok kiigazítása s a peres területnek más fejedelemséghez csato-lására.
8. Konstantinápoly Rumélia fejedelemség fővárosa leend.
9. Minden hadi és kereskedelmi hajók sza-badon járhatnak át a Bosporus és a Dardanellák szorosain.
10. Törökország adósságai Görögország s a négy fejedelemségre bárulnak s a kamatok csak jelen szerződés napjától számítatnak.
11. A cserkeszek és kurdok kiküszöböltet-nek Európából.
12. Törökök lakhatnak a fejedelemségekben, de azon világos feltételt alatt, hogy az ország törvényeit tiszteletben tartják, mit ha nem tesz-nek: kiűzetnek az országból. Az ily kiűzött, ha birtokát másképp el nem adhatja, átadja az ál-lamnak, mely a helyi törvényeszk határozata ér-telmében annak az árát kifizeti.
13. E fejedelemségek minden lakója — nemzetiség- és valláskülönbség nélkül — egyen-lő politikai és polgári jogokat és szabadságot fog élvezni.

Az osztrák-magyar hadsereg gondoskodni fog arról, hogy e terv csak terv maradjon.

Orosz lapokból.

A „Ruszkij Mir” Oroszország számára a Dardanellákon keresztül szabad hajózást követel. Ez Oroszország egyedüli történelmi tengeri útja. Nagy Péter az oroszoknak csak ablakot csinált Európába, most szükséges az angolok és törökök által eltorlasztott ajtót felnyitni, hogy Oroszország az egész világgal szabadon közlekedhessék. „Fog-lalják el az angolok Gallipolit — ez nekünk, mond-ja a „Mir”, — jogot ad arra, hogy összes diplo-matiai ígéreteinket érvényteleneknek nyilvánítsuk és a Feketetengerből kivezethető vízi utunk minden áron leendő elfoglalásához hozzá fogjunk. Diplo-

matiai ígéreteink — engedményeink — a mire Gorcsakoff hg f. évi május 18-áról kelt jegyzéke utalt, csak Angolország feltétlen semlegességének esetére kötelezők; de lehet-e az angol kormány mostani magatartását semlegességnek nevezni, mi-kor a törököket fegyverrel, pénzzel, tisztelekkel és a besikái hajóhad tekintélyével nyíltan támogatja? Ha pedig most Anglia valami expedíciót tervez, a melyből a török barátok oly nagy zajt csapnak s következőleg semlegességi állásából kilépni ké-szül: akkor nekünk is teljes okunk lesz az összes diplomatiiai megszorításokat félredobni, melyek benállnak eddig nagy nemzet-i ügyünk szembe-tű-nő kárára visszatartottak.”

A mozgósítás.

A „Montags Revue”-nek táviratilag ismer-tetett cikke ekként hangzik: „Dacára egyes akadá-lyoknak és azon katonai erőfeszítéseknek, melyek még a tizenegyedik órában Konstantinápolyban tör-ténnek, az oroszok diadalmas előnyomulása a Bal-kánon át alig lesz már feltartóztatató.

Lehetséges, hogy csak igen rövid idő választ el bennünket ezen egész Európa politikai érdekei-be oly mélyen belevágó haroz végeldöntésétől. Ha sikerül az oroszoknak az ellen hadait taktikailag megverni és tehetetlenné tenni, akkor Törökország nem lesz képes egy második hadsereget az ellen állítani. Drinápoly birtokához fűződne ekkor az európai kelet válságos kérdései.

A mennyire csupán a porta ellenállási ké-pessége jön számba, Oroszország mindkettőre ké-pes: lealázó békét létrehozni és Konstantinápolyt elfoglalni. A fenyegetett kalifának egy eszközmara-dna még fenn: a próféta zászlajának kibontása, a vallásháború hirdetése. De Abdul Hamid szultán ez-zel nemcsak az önfentartás jogát és köteletségét, ha-nem egyúttal az anachronismust is proklamálta, mely az izlam állását a modern európai államrendszer körében megjelöli. A porta tekintélye nem lenne képes gátat vetni a szenvedélynek, mely a vallásos érzelmei fellábadását, a keresztények legyilkolá-sát, mint Istennek kedves művet mozdítaná elő, a meddig csak a félhold uralma terjed. És nincs oly jóakarát bármely idegen hatalom részéről, mely Törökországot ama politikai következmények ellen megvédné, melyeket a mohamedán elemek kihá-gásai a keresztények ellen valamennyi civilisált állam közvéleményében maguk után vonnának.

Ekként Törökország helyzetét minden esetre komolyan, majdnem kétségbeesettnek kell te-kinteni. A nélkül, hogy félreismernék azon nehé-zségeket, melyek Oroszország további előnyomulá-sának útjában állnak, ha kell ismerni, hogy ha-csak jelek és csodák nem történnek, a végered-mény alig lehet kétségess. Azon elhatározás, hogy a portának, hogy a védelmet a végtelenségig viszi, le-het férfias és nemes, de minden valószínűség sze-rint az események oda fognak vezetni, hogy a porta reményeit nem sokára inkább Európa jóaka-ratába, mint saját erejébe fogja helyezni. Anglia kijelentése, hogy nem fog oly békét elismerni, mely nem bírja egész Európa helyeslést; Ausz-tria-Magyarország azon nyilatkozata, hogy a háború következményeit illetőleg az elhatározás teljes sza-badságot fenntartja magának, képezik Törökország utolsó reményeit és védelmét azon érdekeire vo-natkozólag, melyek egyezsersmind Európa jogosult igényei és érdekeivel megögyeznek.

Ez a dolog természetében fekszik s teljesen független az orosz kegyetlenségekről szóló távsűrű-gönyöktől és jegyzékektől, melyekkel a porta ujab-ban Európa rokonszenvét meg akarja nyerni. Eu-rópa érzelmeire hivatkozni a portának alig van teljes joga; de Európa politikai meggyőződéséből talál egy bizonyos támpontot, s a mily kevésbé van még e meggyőződés eddig szavakba öntve, ép-oly bizonyos, hogy Európa Törökország megem-misítésének és az orosz győzelmei feltétlen kihi-szandlásának — és ez iránt a szt.-pétervári kabinét nem is hagyott kétségben — gátot fog tudni vetni.

Eből korántsem következik az, hogy már most lehet a béke közvetítést megkísérlni. Leg-kevésbé adhatnának erre okot a bulgáriai orosz kegyetlenségek. E kérdés egész folyamában a „humanitás” szavával sokkal több visszaélés történt, mint a mennyit igazolni lehetne, és ha nem felelt meg minden, a mi történt, a népjognak, az orosz kormány nem fog zavarba jönni, ha az el-lenállással felállításáról lesz szó. Itt politikai néz-pontokról lehet csak szó. Ha a viszonyok olya-nok, hogy a legközelebb érdekelteknek a keleti kérdés megoldását azon aggodalommal kell néz-niök, hogy Oroszország saját közvéleményének nyomása és fegyvereink sikere által arra határo-zhatná el magát, hogy eredeti programját átélp-ve a rendes jövő művének praedjudiciál és gyö-keresebb intézményeket alkotna, akkor az ő kö-telességük elővigyázati rendszabályokról gondos-kodniok. Ha ok ily aggodalomra nincs, akkor igazolva van a figyelmes és örökös semlegességi politika, melyet ezen érdekeltnek a jelenlegi vál-ság kezdetétől fogva követnek.

Derby lord legutóbbi nyilatkozatai az angol felsőházban nem hagynak fenn kétséget az iránt, hogy Anglia nem tartja még elérkezettnek az idő-pontot erőlyesebb fellépésre. E tekintetben bizo-nyára minden pillanatban változás állhat be és pedig nemcsak Oroszország czéljainak megválto-zása, hanem a háborúnak egyszerű eseményei folytán. Talán az orosz hadsereg egy jelentéke-nyebb győzelme, talán Drinápoly elfoglalása, ta-lán a török főváros elleni nyomulás képezhet ily pillanatot. Ebben azonban bizonyára nem fekszik complicitat, hanem ennek éppen megelőzése. Fel-lépés pedig ezen értelemben a keleti kérdést és annak jövőjét éppen azon a ponton fogná fenntar-tani, melyen az az orosz hadnyilatkozat és az orosz cabinet által a londoni kormánnyal szem-ben tett első biztosítások idejében létezett.

Ugyancsak a „M. Reuve”-nek egy londoni levele azt mondja, hogy Londonban meg vannak győződve, hogy Ausztria intervenciója a keleten mindenesetre meg van határozva, s ez egyes-tör-ök területresek occupatiójára fog szorítkozni. Ennek időpontja pedig akkor fog beállni, midőn Niksics elcsérel a montene-gróiak Hercegovinába betörvén, ez maga után vonná Szerbia függetlenségi nyilatkozatát. Ekkor érkeznek el azon időpont, melyben muarehiának Boszniát megszállják.

NÉPGYÜLÉSEK.

A tapolezai népgyűlés.

Tapoleza, jul. 30. A városunkban tegnap tartott népgyűlés az oroszok által Törökországban elkövetett kegyetlenségek fölötti utálatát és elítél-lést kifejezve, a budapesti népgyűlés és tárgy-beli határozatát egyhangulag magáévá tette, és a kormányt feliraltlag megkérni határozta, hogy az oroszok kegyetlenségei megszüntetése végett az alkalmassnak látszó eszközöket annak idejében fel-haszználja.

A pancsovai népgyűlés.

Pancsova, jul. 30. A pancsovai szabad-elvű párt tegnap este tartott gyűlésében egyha-ngulag csatlakozott azon resolúcióhoz, a melyet Pulszky Ferenc elnökelete alatt Budapesten július 26-án a népgyűlés elfogadott.

A pöstyéni népgyűlés.

Pöstyén, jul. 30. A határozatokhoz, me-lyeket az emberiség és hazánk érdekében a bu-dapesti népgyűlés hozott, egész lelkünkkel csatla-kpuzunk és a küldötteknek legjobb sikert kívánunk. A pöstyéni vendégek.

A tordai óvoda ügye.

Torda, 1877. jul. 29.

T. Szerkesztő ur! Rég akartam hozzá szólni becses lapja hasábjain óvodánk ügyéhez, melynek már a kezdeményezése nem a leghevesebb irány-ban történt; de remélve, hogy majd annak idejé-ben csak még is megtalálják az illetők a rendes kerékvágást: hallgattam. — Most azonban annyira zavaros a dolog, hogy vétek volna még tovább is hallgatni.

Ugyanis véghetetlen nagy tájékozatlanságra — hogy ne mondjam hátramaradottságra — mutat az, hogy Tordán mi mind csak óvodáról beszé-lünk, holott nem csak egész Magyarország, de Európa legészakibb vidékeiről is 1865-ben már egyes tantériak egy szorgalommal tanulmányoz-ták Németországban Fröbel Frigyes rendszerét, hogy nem csak a később felállítandó, de a már meg-lévő óvodákat is „Fröbel gyermekkertekké” vál-toztassák át. — Meglehet különben, hogy körül belől mi is azt akarunk, s éppen az a furcsa, hogy mégis „óvodáról,” „óvodagyűletről” beszélünk, nem „Fröbel-intézettről” és „Fröbel-egyletről.” — Ez különben az illetők szerint meglehetően kicsinyes, hagyjuk hát annyiba.

Igen helyesen valaki kitalálta azt, hogy ez intézetet legcélszerűbb lenne társadalmi uton fel-állítani, mely végett alakítottak aztán az intéző férfiak egy egyszemélyi „óvodai bizottságot”, tekin-tettel nem annyira a nevelésügy terén való jártas-ságra, mint a zenére és szavalásban való képes-ségre és jártasságra, ez aztán rendezett is öszin-tén mondva az „óvoda” javára élvezetes és haszon-nal járó fillér-estélyeket, — tehát e tekintetben a visszas eljáráss mégis kárpótolva volt.

Végre valahára arra is rájöttünk, hogy má-sutt e czélsőb egyletek vannak, no tehát végre meg kell hogy legyen nálunk is. Így bizony, így szép az ily czélhoz egyleti uton közelíteni, csak me-gint nem azzal a rendszerrel, a melylyel nálunk. — Az egylet megalakítása lett volna mindjárt kezdetben az első dolog és maga az egylet aztán egy, meg más czélsőb oszlott volna kisebb bizot-tságokra. — Node még ez is kicsi dolog, hagyjuk ezt is annyiba. — Ám de nem hagyhatjuk an-nyiba azt, hogy meg ne törőzzük a tanfelügye-lő urt. Miféle törvényes alapon fogadott, vagy akar fogadni az intézethez tantervet saját szakállára, pályázati hirdetés és minden egyleti felhatalmazás nélkül. Ezt ugyan egyfelől hallomásból tudjuk, de másfelől világosan következtetjük a helybeli lap-ban közzétett következő hivatalos felhívásból: „Fel-hívás. A tordai kisdóvód-intézet f. évi aug. hó 15-én, Szaniszló-utca 17. sz. a. házban megnyí-lík. Felvételnek ezen intézetben 3—6 évig mind-kétnemű kisdédek. Beiratási díj egy gyermek után 1 frt, óvodíj egész évre 1 frt; a szegényesűktől igazoló szülő egy beiratást, mint óvodíj alól mentesek. Felkérem tisztelt szülőket, a kik kisdédeiket ezen intézetbe feladni óhajtánák, hogy a be-iratást, alólírt naptól aug. 15-ig (a tanfelügye-lési irodában) eszközölni méltóztatassanak. Tordán,

1877. jul. 28-án. Moldován Gergely, kí-ranfelügyelő.” Sajnálom, de a „Haladás”-ban még egyszer nemrégiben nagy buzgósággal, meglehet-eppen a tanfelügyelő urtól nyert értesülés alapján a szerkesztő tudatta, hogy akadt egy vállalkozó, „egy okleveles gyermekkertész”, a ki azon ál-dozaatra szánta magát, hogy 60 frt havi díjért az óvodát megnyitja. S mintegy következtetést ebből, hogy ezzel a szerződést czélszerű lesz megkötö-ni.

Most megint úgy halljuk, van egy fény-sőbb ajánlat más tanítónő részéről. — Nincs okunk, s nem is kétkedünk az illető nők szan-képzettségében, de a tanfelügyelő urnak, megváltjuk, eljárását nem értjük. Hogy mi indította a tanfel-ügyelő urat a pályázat kihirdetésének mellőzésére, a gyermekeknek a t.-felügyelői irodában való beirat-koztatására, erősenözve joggal elvárjuk a felvilágos-ítást. Mert ha máraz ügyet az egylet vette kezébe, in-tézzék az egylet. — Vagy ha a tanfelügyelő ur épen annyira buzgó akar lenni, — a mi, nagyon is rendjén van — tessék legalább az egylettel köz-ke-re az előleges intézkedésekre felhatalmazást ké-rni. — Ezt megkívánja az egylet tekintélye, meg-kívánják a tanfelügyelő urhoz hasonló lelkes tan-ügybarátok és tanfőriak. — De az egyletnek alapszabályai megerősítve nem lévén, működését a minisiter megerősítés előtt nem kezdteti meg, mondja ezekre tán a tanfelügyelő ur. Már sep-temberig, ha eddig vártunk az intézet felállításá-val még várhattunk volna; ez ideig 30 nap a felterjesztéstől kezdve eltelt, az egylet működ-ését jogosulva lett volna megkezdeni. Így gő-erővel hajtani keresztül a dolgot, semmit sem ér, sőt kár.

Ez ügyet az egylet bizonyosan alapos meg-vitatásra méltatta volna. A mai világban a nép-pel forintokban beszélni oly könnyedén nem le-het, és nem is czélszerű. A beiratási díj az egy-forint sok, mivel természetesen egyszerre fizetendő.

Másképp vagyunk a tandíjjal; az magában egy forintban igen kevés egy évre.

Annál a disznó-pásztornak is többet fizetünk. Most már rendezett városi és állami inté-zeteknél inkább havi tandíj van megállapítva. Legcélszerűbb nálunk is havi tandíjat szabni meg körülbelül 30 krbán. (egy napra egy kr. nem sok.) Ha két testvér van, már 50 kr. elég.

Szóval felszólalásunk oda megy ki, hogy a tanfelügyelő ur iyletén eljárásán meg vagyunk bo-ráncokva, habár különben jóakarátát és ügybar-óságát a tanügy körül méltányoljuk.

Reméljük, sőt elvárjuk, hogy a tanfelügye-lő ur ez intézkedéseit nem fog késmi az óvoda-eg-ylet, vagy ha ez még nincs, a városi iskolaszék módosítása alá bocsátani. Másfelől pedig hisszük, hogy ez ügy rendbehozására az iskolaszék is a kellő lépéseket megteszi; mert mi úgy tudjuk, hogy törvény értelmében is, a tanfelügyelő a személy, a ki ez ügyben az intézkedést csak fel-ügyeli s a nettalan szükséges felvilágosításokat az illető közegnek megadja, nem pedig az, a ki in-tézkedik függetlenül egyedül és még hozzá egy-oldalú felfogás szerint. Moldován G. tanfelügyelő engedje meg nekünk, ha ez ügyben eljárását hely-tennek nyilváníttjuk, és azzal — öszintén ki-mondva — a fennebbi okok alapján megelégedve nem vagyunk.

Többek nevében egy tanügybarát.

Kilenczedik közlemény

A „Mária Valéria” árvaházban felállítandó 1000 frtos „Deák Ferencz” alapítványra tör-tént adakozásokról:

Gyulai László 20 kros gyűjtődvén: Gyulai László 2 frt, Zsombori János 40 kr, Bodó József 20 kr, Székely Ádám 20 kr, Barde Mózes 40 kr, Ferencz József 40 kr, Zattler Mihály 40 kr, Eibeschtz Lipót 20 kr, Nagy Mór 26 kr, Márk Ferencz 26 kr, Pap Károly 20 kr, Szentés Már-ton 30 kr, Schedivcz M. 20 kr, N. N. 40 kr, Csipkés 40 kr, Valaki 26 kr, Himmelstein József 40 kr, Valaki 20 kr, Földesi Sándor 45 kr, Ója 35 kr, Bányai Samu 12 kr.

Összesen 8 frt.

Fogadják a szives adakozók az Árrák nevé-ben hálás köszönetünket.

Kolozsvárt, 1877. évi augusztus 1-én.

Bán Istváné,

alelnök.

Szász Domokosé,

titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. auguszt. 1.

— **Kolozsvárt** is szöba jött egy népgyűlés tartása a törökök érdekében. Ha a legna-gyobb mérvű rokonszenv és lelkesedés nem ural-kodnék városunk minden rétegében a törökök ügyét iránt és volnának közöttünk, a kik egy sziv-vel-lelkel nem óhajtának Oroszország veszését, mi-is szükségesnek tartanák a demonstratiókat, de így megváltjuk fölösleges. A tettek mezején ha kell, majd ott lesz Kolozsvár városa is, na-gyobb ünnepléssel, mint bármely városa a ha-zának.

— **Benigai Samu** a „M. P.”-ban ma már dühög, a mint azt csak egy iskolázatlan

heutes teheti. Sérténé önértetünkét a válaszmindarra, a mit e beszámíthatatlan állapotban levő mészáros lapunkra mond. Ezuttal hagyjuk tehát őt, hogy tombolja ki magát. Szándékunk a városi polgárság jó hírneve érdekében e vadat megszelídíteni, a mi ugyan kissé kellemetlen feladat, különösen a mikor láptáruknak nincs annyi colligalitás, hogy az önjongók előtt betegye az ajtót; hanem azért reméljük, a szelidítés mégis sikerülni fog, kivált ha engedünk olykor egy kis időt neki, hogy jöjjön magához és elméldkedjék törpe-sége felett.

— **Önértelen atya.** A kolozsvári törvényesek előtt történt, hogy egy kolozsmezei parasztra egy havi börtönt mondott ki a bíróság a szokás szerint megkérdeték tőle, hogy meg van-e elégedve az ítélettel vagy pedig fellebbez? „Meg vagyok, ugymond, elégedve és a fiam, ki szintén el van itélve, kiállja helyettem.” „Az ugy nem lehet” volt róla a válasz. „Akkor, ugymond, nem vagyok megelégedve, nem igazság, hogy egyszerre két embert akarnak megfosztani szabadságától” és recursus jelentett be.

— **A házi ipar fejlesztése** céljából tanítók vannak már kiküldve Kolozsvárra és pedig a vesszőkioskárkötés eltanulására Apáthi Miklós Alvinczről, Szabó Gyula Csucs-Koppándról, Nyárádi Dénes és Jartó Imre Maros-Ludasról. A három első államsegélyvel, az utóbbi saját költséggel. Ez örvendetes haladás lesz ama vidékekre nézve, hol anyagot bőven lehet találni, melyből a népre idő folytán sok jó háramlik. Meg van már pendítve, hogy 1878. nyarán Torda városában különféle iparágak fejlesztésére tanfolyam fog rendeztetni a kormány jóváhagyásával.

— **A helybeli katonatiszti kar** augusztus 17-én, mint Ő Felsője születésnapjának előestéjén a fellegrvári lövöldésben „Király-lövészet” rendezte, melyre a polgári lövész-egylet tagjai Lauber altábornagy ur aláírásával ellátott átíratban meghívtattak. Az önépély programja az egyleti löcsarnokban ki van függesztve.

— **Hymen.** F. hó 11-én Tussay Gábor városi alkaptány Czeisberger Emilia kisasszonnyal, aug. 15-én pedig Mikó Imre törvényszéki vizsgálóbíró Biedermann Berta kisasszonnyal és dr. Emericz Gáza igazgató-tanár Mátyás Etelka kisasszonnyal fogja esküvőjét megtartani. Kiseirje boldogság mindhárom szép ifrigyet!

— **Gyászjelentés.** A kolozsvári minorita társháznak nagy gyászja van: Főtitkarság Zboray Vidor atya, érdemült tartományi főnök, a rend decáján, az egyházi jog licentiatusa életének 80-ik, buzgó lelkeskedésének 56-ik évében folyó hó 30-ik napján éjjeli vérgyengülés következtében csendesen elhunyt. A megboldogult egyike volt a szerzet legértékesebb tagjainak, ki félszázadon át szerzetesi pályáján mint tanár, előjáró és rendfőnök, tiszta jelleme, mely tudományosságra által közbeesülést vívott ki magának. Minden társához, melyeknek előjárója volt, áldásos tevékenységének maradványait jelleme, melyek érzéknél állandóbb emlékszókat emelnek számára a halás utódok szívében. Hűlt tetemei aug. hó 1-én d. u. 6 órakor foguak a társházban a közös sírkertben a örök nyugalomra elhelyeztetni; halhatatlan be örök nyugalomra elhelyeztetni; halhatatlan be örök nyugalomra elhelyeztetni; halhatatlan be örök nyugalomra elhelyeztetni.

— **Baloghné asszonynak** N.-Váradon való bucsú fellépte a „Falu rosszá”-ban vasárnap fényesen sikerült. Tünetet társokkal fogadták a színpadra léptek, melyek viharosan újultak meg, midőn utolsó jelenetét bevégezte. — A napokban már elhagyja Nagy-Váradot s városunkba jön.

— **Vidor Pal** népszínmű énekes N.-Váradról Csabára megy, hol háromszor fog fellépni vendégszerepekben.

— **Az erdélyi román közmivelődési egyet** közgyűlése e hó 5-én és 6-án Balázsfalván fogja megtartani. Első nap lesznek a hivatalos jelentések, azonkívül grófiasztani tisztelet fog tartatni néhai Sterka Salutián Sándor érsek és metropolitá emlékeztető. Este táncmulatság. — A második nap a választások ejtetnek meg, s a közzelbő közgyűlés helye állapítatik meg. Ez alzelebb közgyűlés helye állapítatik meg. Ez alzelebb közgyűlés helye állapítatik meg. Ez alzelebb közgyűlés helye állapítatik meg.

— **A sz. udvarhelyi** ev. ref. collegiumnak értesítőjét az 1876—77-ik iskolai évről vettkék. Ez értesítő szerint a bölcséleti tanfolyamon volt beirt tanuló 26, a középtanodában 123, az elemi osztályokban 167, összesen 316. Évközben kilépett összesen 41, s így a tanulók száma a tanév végén 275 volt. Nemzetiség szerint 305 magyar, 6 német, 2 román, 2 lengyel. Vallás szerint: 267 ref., 11 luth., 8 unitárius, 27 r. cath., 2 g. keleti.

— **Éljen Torda-Aranyosmege.** Az „Erdélyi-részi házi-ipar fejlesztő egyesület”-et illetőleg Torda-Aranyosmege igen szép dícséretre méltó határozatokat hozott tegnapelőtt (jul. 30-án) tartott bizottsági közgyűlésében. A közgyűlés ugyanis kimondta, hogy a megyében fekvő község mind kötelesek az egyesületbe belépni, még pedig a 100 lakost számlálók 1 frt, a 200 lakost számlálók 2 frt évenkénti tagsági díjjal és így tovább, a városok ellenben 4 frttal. Üdvözljük Torda-Aranyosmege közönségét, mely el-

ső ismerte fel a kolozsvári parkamarához tartozó megyék közül, a házi-ipar nagyfőntossága ügyét és első hozta meg annak érdekében az egyedül célravezető határozatokat. Szeretjük remélni, hogy a kolozsvári parkamarához tartozó többi törvényhatóság követni fogják e nemes példát.

— **Vilám-ütes.** Topliczán ma' hó 25-én délután 5 órakor egy topliczai oláhán halt meg saját házában, villám által sújtva. Az oláhán a tűzhely mellett (kuptar) ült, mellette még két gyermek, melyek közül az egyik egy 3 éves, csak kevésbé lett megsérte. A kicsi, zindelylél fedett falusi ház teljesen leégett. Ezen a vidéken július havában már három egyén halt meg villám-ütes következtében.

— **A budapesti nemzeti színház** egyik kedvelt művészeje Tannerné asszony (ha a „Békési Lapok” híre igaz) nemskára grófi koronával fogja diszítetni családi nevét. Ez eset, mely a véletlen játéka az egyik legérdekesebb példányra volna, nevezett lap szerint a következő történeten alapszik. A magyar kir. belügyminiszterium megkeresése folytán mult hóban felhívta a törvényhatóságokat, hogy az iránt: léteznek-e még a magyar korona területén jelenleg tagjai, az első francia forradalom idejében Franciaországból ide költözött Chabaud de Frouard nevű grófi családnak? szorgos nyomozásokat eszközöltesenek. A megjelölt nyomozások eredményre vezettek, s a keresett grófi családnak ivadékaik közül egy n. Gyulán találtatott fel. Az eddigelő tudomásra jutott érdekes adatok a következők: — Gróf Chabaud de Frouard József a francia forradalom alkalmával mint menekült, Magyarországra származott, s mint ilyen a század elején, néhai gr. Wenckheim József békésmegyebeli főurral Aradon megismerkedvén, utóbbi ja szegény sorsban levő menekültet magához vette, s előbb komornyikává, később kigyósi uradalmában kucsarává fogadta; utóbbi alkalmazásában halt el Kigyóson, hol is sírkövén családi neve még most is olvasható. — Magyarországra lakván, ő maga is elmagyarosodott, és a forradalom lezajlása után nem volt többé kedve hazájába visszatérni, sőt Aradon meg is nősült, s az ottani anyakönyvekben ugy az ő, mint később Kigyóson elhunyt József gyermekének neve előfordul, az uradalmi számadások között 1818-ról van egy számadása, melyet szinte mint Chabaud irt alá. Hazájából keresztlevelet is elhozta, ez azonban halála után elvést, s nem volt feltalálható. — Családi nevét a francia „Chabaud”-t rokonhangzásu magyar „Szabó” váltotta fel, s utóbbi nevet örökölték a később született gyermekei is, kik közül az életben levő legidősebb: János, Kigyóson született. Jelenleg mintegy 65 éves, s Biharmegye Pap-Tamási községben jegyző. Második gyermeke Anna, szinte Kigyóson született, jelenleg 62 éves Paskuj Antal szabó-iparos neje s gyulai lakosnő. Chabaudnak továbbá szinte elhalt fia Szabó József kigyósi urad. műkertész utána maradt élőunokái; Szabó József orvos, Szabó Anna, férj. Hoffmann Rezső vésztői uradalmi tisztén, és Tanner-né-Szabó Rózsa, a budapesti nemzeti színház művészeje. Mindezen adatok a „Békési Lapok” szerint okmányilag kétségtelenül be vannak igazolva s azt mondja: A család ivadékkutatási indokai ismeretlenek ugyan, de nincs kizárva az eshetőség, hogy az elősoroltak — a családi azonosság törvényes megállapítása esetében — grófi koronán, fényes hangzásu név s czímeren kívül, milliókat érő vagyont is fognak örökölni, a mi pedig annál kedvesebb meglepetés volna, miután a nagynevű család utódainak egy része nem épen fölőtte kedvező anyagi körülmények között él.

— **Klapka** tábornok kalandot ért itt tartózkodása alatt. Nagy házaknál egy ismerőse kíséretében kirándult a budai hegyekre, hol soká járkálva, fáradságuk kipihenése végett betértek egy házikóba, melynek előcsarnokában több terített asztal s ezek egyike mellett egy időgálós öreg urat láttak. Touristáink szinte letelepedtek és bort kértek, szerényen egy-egy fálmeszelykét. A legott megjelenő kisasszony csodálkozva néz vátatlan vendégeit, de egy jókor odaérkező úr által szembunyitással elhallgatott, és kis vártatva tovább a készséges szolgálatát. A tábornok — tudva levő — nagyot hall, kisérője rövidlátó, de még is kuriozumnak tűnt fel előtűk a csendes, zártalan vendég, a felszolgáló kisasszony titkoszerű magavisolete. Elkölte az oszonyát, fizetni akartak, ekkor azonban megjelenik egy ur, ki magát bárány B.-nek bemutatva üdvözlő vendégeit, és szerencsésének tartja, hogy a tbnokot, ki oly vitázul küzdött Komáromnál s kinek parancsnoksága alatt maga is szolgált, tehetőségéhez képest megvendégelheti, és hazafüli köszönete és tartozása egyrészt leróhatja. — Csak most vették észre a vendégek, hogy egy nyaraló vendégcsereget vették igénybe.

— **Új neme az öngyilkosságnak.** Közlebből járta volt be a lapokat az a hír, hogy egyik világvárosban egy nő tulságosan befűzven derekát, az utcán összerogyott és megfalt. Ki gondolta, hogy azóta nőink, kik közül kevesen élnek szívfájdalmak nélkül, a költői halálmeneknek ezen nem épen utolsó fajtáját, öngyilkosságra igyekeznek felhasználni? És pedig ugy van, a fűzéssel kisebb-nagyobb mértékben amugy is rontják a nők világszerte egészségüket, s így csak egy kissé szenvedélyesebb divatkedve-

lés és bekövetkezik a halál. Mint egy amerikai lap írja, ott egyik nagyobb városban már újjal mutatják a tulságosan karcsura fűzött nőket, oly nagy számmal akarnak öngyilkosokká lenni, de a mi legnagyobb baja, arról hallgat a krónika, hogy még sikerült volna valakinek ez uton kivégezni magát, ellenkezőleg a fiatal emberek minden karcsu nőben egy-egy eltökélt öngyilkost nézven, csoportosan igyekeznek vizsgálni és eloszlatni szívők keservét. Közlebből azonban, sikerült New-Yorkban egy szép nőnek annyira összefűzni magát, hogy az utcán elájult, történetesen egy deli Don Juan előtt, a ki karjai közt vitte fel a nőt szülőihez. Egy hó múlva pedig jött híre, hogy a szép nő annyira kigyógyult az öngyilkossági szándékból és annyira megvigasztalódott, hogy a fiatal emberrel közlebből tartja meg esküvőjét.

— **A kalap titka.** Az aradi „Alföld” szerint egy aradi ügyvéd, ki már nem mondható gyereknek, s ki akkor látta jónak megházasodni midőn feje lágya benőtt, egy idő óta azt vette észre, hogy valahányszor egy percze elhagyja az irodát, irodavezető segédje mindannyiszor a főnök kalapját veszi vizsgálat alá. Tegnapelőtt alig hogy kiment, rögtön ismét visszaért az irodába, s kalapját segéde kezében tartva találta. A férj uram roszat sejtve, kivieszi a kalapot a fiatal ember kezéből és ott hagyta az irodát. Szobájába térve, gondos vizsgálat alá veszi azt, s ime — a bérles alatt kis levélkét talál, melyben neje találak tűz ki a fiatal embernek a városliget árnyas fái alatt. Mit volt mit tenni? Visszahelyezte a levelet a bérles alá, bement az irodába, szokás szerint letelve kalapját, aztán ismét kiment. Hadd kapja meg a segéd a levelet. A találka helyén azonban megjelent a sértett önértető férj is, és miután a segédnek az utraolt kiadta, nejeének szigorú erkölcsi prédikációt tartott.

— **Egy kaland az éjben.** Budapesten vagy Komáromban, Aradon vagy Kolozsvárott történt e, nem áruljuk el. A kikkel megtörtént, ugy is tudni fogják, hogy róluk szól az ének. Kalandos kis történet, melyet annak szereplői titokban szerettek volna tartani s az talán sikerült volna is, ha az átkozott szomszédok nincsenek, a kik egy újságíróknak kifecségték a dolgot. Elég az ahhoz, a hős, fiatal ember. Egy földszinti lakás utcai szobájában lakik s békében él a házaspárral, mely a szobát neki kiadta, különösen pedig a házior nejevel. Behízelgő modora megtetszett a nőnek, s az alapját veté meg a kettőjük között már hosszabb idő óta fennálló benső viszonynak. Az asszony az obligatorius kötelességeken kívül példás hűséget is örzött meg a szőke fiatal ember iránt, s azt hitte, hogy e tekintetben ő is biztosítva van, míg egy napon szörnyen csalódott. Ugyanis hősünk s a varrógép egy csinos kezelője között barátságos viszony fejlődött ki, mely az egyszerű köznönségből nemskára hazabírássá s egy csök megígérésévé változott. — A kérdés csak az volt, miként lehessen a házból kijutni éjszaka. A kapu a házról iránti tekintetekből alkalmatlan volt erre, de ennél alkalmasabb az ablak, melyen át szőke fiatal emberünk ki is jutott az utcára. Azonban a hol legmesszebb az éji ór, ott legközelebb van a tolvaj, ki a nyitvahagyott ablakon át bemászott a szobába. A sötétben is jól láthatott, mert kinyitotta a szekrényt s épen különféle tárgyakat akart becsomagolni, midőn az ajtó kinyílt s azon halkan, nesztelenül egy alak lépett be. A tolvaj nem volt az az ember, a ki félmunkát végezzen, megragadta az alakot s midőn észre vette, hogy n. ő, bedugta száját s fölébe sugta, hogy ha megmozdul, a halál fia. A szegény leány azon gondolkozik, hogyan szabadulhat meg a veszélyes helyzetből, melybe a nem várt idegen hozta, midőn újra nyílik az ajtó s azon egy más alak lép be. Papucsa csorszögéséről következtetve férfi. A tolvaj most már nem vette tréfára a dolgot s gyorsan menekülni akart az ablakon át, azonban egy k. v. r. befelé irányuló fejjel olyan csarabot csinált, hogy mind a ketten feljajdultak. A zajra gyertyafény jelenik meg az ajtóban s csak áll a háziaszony igéző éji pongyolában, de csak egy percig, mert a másik percben egyet sikolt, kiejti a gyertyatartót kezéből és férje hajába kap. — Férje hajába? Hát mit keres itt a férj, kérdik az olvasók. — A jelenetet ilyformán világította meg a gyertyafény: az ablakban a befelé igyekező fiatal ember s a kifelé menekülő tolvaj, — az asztal mellett a házi urnó cselédje, mellette a férj, kinek hajába a házi urnó kapaszodik. Tabla! — A dolog vége az lett, hogy a szegény cselédet, kire tolvajlás, hűtlenség, az urnó részéről pedig a szivrablás gyanuja nehezedett, elcsapták. — Pedig tessék elhinni, a szegény cseléd ártatlan volt!

— **Az amerikai** munkás háború már szűnő félben van. Az ügyek állása már általában megjavult. Az eriei vasuton a strike véget ért, mivel a hivatalnokok engedtek követeléseikből. 25-én este egy egyezséget írtak alá, mely szerint a munkát újból megkezdik, s 26-án már minden vonat rendszeren közlekedett. A pensylvániai vasut hivatalnokai is lemondtak a strikről, s Reading- és a vonatok most már rendszeren közlekednek. A Richmondban élsező déli posta-egyesület közönetét fejezte ki Hayes elnöknek a rend helyreállításáért. A ország belsejében a mozgalom szintén hanyatlásnak indult.

— **Miskolcon** a vasárnapi lövészny ki-tűnően sikerült. A közönség gyűlt össze. A

polgárok díját (ezüst kanna s ötszáz forint) a gr. Forgách István „Cymbal”-ja nyerte, hátán Polko kapitánnyal. A ponny-versenyben a Harkányi „Wilsforst”-je lett győztes, lovagolta Beniczky Gábor. Az asszonyágyok díját (ezüst serleg s 650 frt) hét nő közül a b. Orczy főhadnagy „Brennus”-a nyerte szép akadályugrásokkal; második lett a Kodolich ezredes „Kunfalu”-ja. A huszárok és mezei gazdák versenye érdekes látványt nyújtott. Az utolsó akadályversenyben hat huszártiszt futtatott a württembergi király díjára szolgáló lovakkal s Koch főhadnagy lett győztes „Daniel”-jével. Este a megyeház termében a nőegylet díszes bálja volt, sok szép nő részvételével.

— **Kőolaj, mint káznfütt.** A legújabb időben Olaszországban megkísérlettek a petrolumot gőzkazánok fűtésére használni és pedig oly módon, hogy azt a kázn alatt asbest rétegen égetik el.

— **Központi gőzfűtés.** Bostonban (az Egyesült Államokban), valamint New-Yorkban kísérletek tétettek arra nézve: vajjon nem lehetne-e a gőzt fűtésre, épen úgy, mint a légszest, egy gőzfűtő telepről a házakba vezetni? A kísérlet — mint írják — sikerült, s az alkalmazott gőzfűtő készülékek esetleg gépek hajtására is szolgálnak gőzt.

— **Helyreigazítás.** A „Kelet” folyó évi 168-ik számának „Napi hírek” című rovatában „Román és szász tüntetések” cím alatt közölt újdonság következtében nálam a Tusnádon időző magyar, román és szász fűrdővendégek több tiszt tagja megjelenvén, engem biteles adatokkal a valódi tényállásokról felvilágosítottak. Ebből kitűnik, hogy a „Ludmilla” pavilonhoz rendezett éjjeli kirándulásnak semminemű politikai színeze nem volt, minthogy abban magyarok is részt vettek, és az egész fűrdő mulatság jellegével bírván, épen a különféle nemzetiségű fűrdővendégek egy évetérlésének tekinthető. En ezen rectification örmével veszem tudomásul, annyival is inkább, minthogy minden fűrdő internationalis hely lévén, semminemű politikának, mely egyik vagy másik részt sértene, történelje az akár magyar, akár román vagy szász részről, helye nincs. Kérem azért nevezett közleményt a maga valódi értékére reducálni. Tusnádi levelező.

— **Megjelent** s szerkesztőségünkhez beküldetett a következő című munka: „Mondattan, különös tekintettel a fogalmazási ügyesség kifejtésére az egyszerű próza főbb szabályai és a szükségesebb polgári ügyiratok rövid ismertetése és gyakorlása által. A közép-tanodák 3-ik osztálya számára. Készítette Tapody G. Tamás tanár.”

KÖZGAZDASÁG.

Piaczok árai.

— **A nagy-várad** piaczon 1877. évi július 24-ik napján tartott vásárban eladott termeszütnyek- és élelemszereknek vásári árjegyzéke. 1 hectoliter tiszta buza 7 forint 40 kr, kőszeres buza 6 frt — kr, rozs 5 frt 10 kr, árpa 3 frt 53 kr, zab 2 frt 36 kr, tengeri 5 frt — kr, borsó 11 frt — kr, lencse 11 frt — kr, bab 6 frt — kr, köleskása 8 frt — kr, burgonya 3 frt — kr. 100 kilogramm kenyérliszt 20 frt — kr, szőna 3 frt — kr, szalma 1 frt 60 kr, szalonna 72 frt — kr, 6 kilo zsupszalma — frt 12 kr, 150 dkg. alomszalma frt 5 kr, 1 köbméter tűzifa 4 frt — kr, 1 kilo marhahus — frt 48 krt öntött gyertya — frt 60 kr, lámpaalaj — frt 60 kr, egy liter ó-bor — frt 30 kr, uj-bor — frt 24 kr, pálinka — frt 20 kr, szilvapálinka — frt 50 kr, szesz — frt 33 kr, egy métermázs kő 10 frt 70 kr, nyers fagygyu 32 frt — kr, olvasztott fagygyu 50 frt — kr, szappan 42 frt — kr, egy hectoliter ó-bor 18 frt — kr, uj bor 15 frt — kr, mész 1 50 kr, kemény faszén 1 frt 20 kr, kendermag 8 frt — kr, köles 5 frt — kr, dió — frt — kr. repce 11 frt 50 kr. mogyoró — frt — kr, asz-szu szilva — frt — kr,

— **M.-Vásárhely** piaczárai július 26-ról, 1877. egy hectoliter Tisztabuza 8 frt 50 kr, rozs 5 frt — kr, elegybuza 6 frt 50 kr, zab 3 frt — kr, 100 kgr. szőna 2 frt 10 kr, alomszalma — frt 60 kr, zsupszalma — frt, 90 — egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 30 kr, usztatott 2 frt 44 kr, egy kgr. fagygyugyertya öntött 56 kr. nyújtott — frt 60 kr, marhahus 38 kr, konyhaliszt 16 kr, Rizs 32 kr, 1 liter gyöngykása 56 kr. borsó 18 kr, lencse 18 kr, paszuly 16 kr, köles 30 kr, egy hectol. burgonya 4 frt — kr, 100 kgr. savanyu káposzta — frt — kr, egy kgr. só 9 kr. disznózsír — frt 90 kr, szinzsír 1 frt — kr, bors 1 frt — kr, hagyma 12 kr, fokhagyma 30 kr.

— **A n.-enyedi** piac árai 1877. jul. hó 26-ról. 1 hectoliter tisztabuza 8 frt — kr, rozs 5 frt 25 kr, törökbuza 5 frt 50 kr elegybuza 6 frt 50 kr, zab 3 frt 50 kr, árpa — frt — kr, 100 kilogram szőna kötve 2 frt 50 kr, kötetlen 2 frt 30 kr, alomszalma — frt 70 kr zsupszalma — frt 90 kr, egy köbméter fa kemény 2 frt 35 kr, fagygyugyertya 68 kr, egy kilgr. marhahus 40 kr, konyhaliszt 23 kr, rizs 40 kr, egy liter gyöngykása 30 kr, borsó 12 kr, lencse 15 kr, paszuly 7 kr, köles 21 kr, pohánka — kr, egy hectoliter burgonya — frt — kr,

— **Deési** piac árjegyzéke: július 20-ról Egy hectoliter Tisztabuza 8 frt 40 kr, elegybuza 7 frt 20 kr, rozs 7 frt 65 kr, zab 2 frt 35 kr, 100 kgr. szőna 5 frt, 20 kr, alomszalma 2 frt 40 kr, zsupszalma 3 frt, 30 méter fa 2 frt, egykilog. marhahus 36 kr, konyhaliszt 16 kr, egy liter borsó 8 kr, lencse 14 kr, paszuly 6 kr, köles 14 kr, egy hectoliter burgonya 5 frt — kr, egy kilog. disznózsír 90 kr, hagyma 6 kr, fokhagyma — kr.

— **Besztercei** piaci árjegyzék 1877. július 28-án: 1 hectoliter tisztabuza 7 frt. — kr, elegybuza 5 frt — kr, rozs 7 frt — kr, zab 3 frt — kr, törökbuza 5 frt 50 kr, paszuly — frt kr, pityóka — frt — kr, 1 liter borsó 12 kr, kilogram marhahus 28 kr, 100 kgr. szőna 3 frt — kr, 1 kalangya zsupszalma 2 frt 40 kr alomszalma 1 frt 20 kr, egy köb méter kemény tűzifa 3 frt 20 kr, rizs 36 kr, gyöngykása 35 kr, lencse 14 kr, köles 18 kr, burgonya — frt — kr. kőso 9 kr, disznózsír 1 frt — kr, szinzsír 70 kr. bors 1 frt 04 kr. hagyma 3 kr, fokhagyma 8 kr.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapest aug. 1. d. e. 10. 6. 40 p.
Érkezett Kolozsvárra aug. 1. d. e. 11. 6. 5 p.

A bécsi minisztertanács helyeselte gr. Andrassy nézeteit, elősmer-te maga idejében az actió szükségét, Andrassyra bízta, hogy neki az alkalmas időben a katonai intézkedéseket megtegye.

Mondják a Joanovics és Molinári hadtest mozgósítottak. Költség fedezetére a közös aktívák harmincz millióig elzálogosítottak a Bankvereinál.

Miniszterek haza jöttek.

Mithad kijelenté hogy Bosznia megszállását a porta csak szövetség-kötéssel tűrné. Ellenkező esetben casus bellinek nézné, mi kényszerítné a muszkával külön békét kötni.

Osman pasa Lováczból Grahováig nyomult előre s ezt megszállta. Gurno fenyegetve van s a Balkán szorosokba vonul vissza s erőstti magát.

A törökök Eszki-Zágránál az oroszokat három oldalról támadták meg, az eredmény még üsmeretlen.

A Jantra jobb partján esata foly. Niksiestől a montenegróiak viszszyomattak.

Távirati tudósítás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről július 31-6-ról.

Gabona	F a j	Ára 100 kg.	
		tól	ig
		frt.kr	frt.kr
Buza	bánsági tiszavideki pestvidéki fehérmezei bácskai	11 60 12 25 11 45 12 25 12 10	— — — — —
Rozs	magyar	8 30	8 40
Árpa	takarmány malta	5 65 6 10	5 90 6 65
Zab	magyar	6 50	6 65
Tengeri	bánsági másnémi	6 35 6 30	6 40 6 35
Repce	káposzta bánsági magyar	17 1/2 17 1/2	17 1/2 17 1/2
Köles		5 60	6 —
Szokvány (Usance)	buza tavaszra szállítandó Szept.—Oktre szállítan. tavaszra szállítandó Májusra—junira szállít. káposzta Aug. Szept. szál. bánsági Jul. aug. szállít. 100 liter százalékként.	10 85 — — 18 1/2 17 1/2	10 90 — — 18 1/2 18 1/2
S(ny.) zesz		31 1/2	32

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Július 31-én 5% Metaliques 62.60 frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 67.40 frt. Arany járadék 114.50 1860-ki államkölcsön 74.85 Bankrészvények 797. Hitelrészvények 156.10— London 123.60 Ezüst 108.75 Cs. kir. arany: 5.92.— Napoleon'd'or 9.86. 100 mark német értékű 60.65

Urbéri kötvények: Magyarországi 74.75. Tömési 74.50 Erdélyi 73.50 Horvátországi 84.40

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Békésy Károly.

Cs. k. szab. villámhárítókat, házitavirdákat,

villanyosokat és légnyomatokat,
bevezető- és fizikai készülékeket,
valamint minden ebbe vágó anyagcsereket legolcsóbban, jóminőségben és
jótállás mellett szállít

Leitner és Stöckel,
Bécs, Stadt, Wallfischgasse 11.

Árjegyzékek és előirányzatok ingyen és bérmentesen. Bizonyítványok felmutathatók. Felszerelési utasítások adatnak. (260) (5-6)

1877 június 1. a sorozatban kihúzott

császári királyi

oszlák

(275)

(12-30)

1839-ki államsorsjegyek,

melyekre az 1877-ki szeptember 1-én leendő húzáson nyereményeknek kell esniük.

1 egész 1839-ki állam-sorsjegy	950 ft.	1 egész, a legkisebb nyereményt kizárva	475 ft.
1 Ötöd	180 ft.	1 Ötöd	95 ft.
Ez utóbbinak fele	95 ft.	Ez utóbbinak fele	50 ft.
1 negyede	50 ft.	1 negyede	25 ft.
1 tízed	20 ft.	1 tízed	12 ft.
1 húszada	10 ft.	1 húszada	6 ft.

Nyeremény húzás szeptember 1-én, összesen nyolcz millió forintot meghaladó nyereményt.

Főnyeremény 250,000 forint!

Egyes szerencsésrésztvevők még be nem zárt sorsjegy-csoportokból 8-17 kihúzott sorozattal 10 és 20 forint havi részletfizetés mellett, melyeknek legkisebb nyereménye is be fog számítható; ezekre néve programmal ingyen és bérmentesen szolgálunk. Minthát ily sorsjegyek főlemelt ár mellett is alig kaphatók, további ár-emelkedésök biztos kifizetésben van, azért azok gyors megvásárlását tanácsoljuk.

Nyitrai és társa, Bécs, Kärntnerstrasse 16, vas-ház.

Kolozsvárt kaphatók Stein Jánosnál.

Epen most jelentek meg és kaphatók

Stein János

könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Bírálati tanulmány,

a telekkönyvi törvényjavaslatról.

Írta dr. Berkovits Ferencz. Ára 80 kr.

Az Ozmán uralom története Európában.

Írta dr. Lázár Gyula.

I. kötet: A török nemzet őstörténelmétől egész II. Szelim haláláig.
A két kötetű munka ára 4 ft.

Der Privatdozent

in harmlose Reimlein gebracht von Bonaventura

Sauerampfer.

Ára 1 ft 30 kr.

VOLTAIRE.

Sechs Vorträge von David Friedrich Strauss. Ára 3 ft 90 kr.

System der Landwirthschaft

von Dr. Albrecht Thaer. Ára 5 ft 20 kr.

Neue Bilder aus der Petersburger Gesellschaft.

Inhalt: Die Nationalitäten; Kaiserliche Brüder und Söhne etc. etc.

Ára 3 ft 90 kr.

Hortus deliciarum,

für deutschen Humor gepflanzte von L. Eichrodt.

Erster Spaziergang. Ára 65 kr.

L'art d'être grand-père,

par Victor Hugo. Ára 4 ft 88 kr.

Streifzüge im Kaukasus, in Persien und in der asiatischen

Türkei.

von Dr. juris Freiherrn Max von Thielmann. Ára 7 ft 28 kr.

L'interprète militaire en Orient roumain, français,

russe, turc.

Ára 2 ft 28 kr.

Politische Geschichte der Gegenwart.

X. Das Jahr 1876.

Von Wilhelm Müller. Ára 2 ft 73 kr.

Suzanne Normis. (Roman d'un père)

par Henry Gréville. Ára 2 ft 28 kr.

Geschichte der Augenheilkunde entworfen

von August Hirsch. Ára 5 ft 20 kr.

Die Zukunft des Goldes.

Von Eduard Suess. Ára 4 ft.

Lehrbuch der pathologischen Anatomie,

von Dr. F. von Birch-Hirschfeld.

Ára 16 ft 25 kr.

Firmenbuch

aller Handels- und Gewerbetreibenden des Königreichs Ungarn.
Sämtliche protokollierte Firmen von Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien,
Slavonien und der Militärgrenze. Ára 2 ft

Der Besitz des Erben.

Von Dr. Conrad Cosack. Ára 1 ft 30 kr.

A cigányról, vagy a havannai menyasszony.

Regény, írta Montepin Xavier. A 3 kötet ára 2 ft 40 kr.

A szép Liliás, vagy élet a halálban.

Regény, írta Pierce Egan. Az 5 kötet ára 4 ft.

Márványszív, vagy a kalandor leánya.

Regény, írta Pierce Egan. Az 5 kötet ára 4 ft.

Párisi jómadarak.

Regény, írta Gaboriau Emil. A 6 kötet ára 4 ft 80 kr.

A Porticii néma, vagy a nápolyi vérfürdő.

Történeti regényes elbeszélés, írta Born György. Az 5 kötet ára 4 ft.

A magyar korona országainak

helységnévtára.

A földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszter úr ó nagyméltósága megbízásából és az országos magyar királyi statisztikai hivatal felülőrködése mellett szerkesztette Colerffy Mihály. Ára 7 ft 50 kr.

L'assommé.

Par A. Secondigné. Ára 2 ft 28 kr.

Les rois de l'océan.

I. L'Olonnais. II. Vent-en-Panne. Par Gustave Aimard.

A két kötet ára 3 ft 90 kr.

Samuel Brohl et Cie.

par Victor Cherbuliez. Ára 2 ft 28 kr

Madame Gosselin.

Par Louis Ulbach. Ára 2 ft 28 kr.

Les inutiles

par Edouard Cadol. Ára 2 ft 28 kr.

Ne menj el... Irma nótája. — Budapesti kis barna...

Dalok zongorára szerző Szentirmay Elemér. Ára 60 kr.

1877-diki jogász csárdas.

Zongorára szerző Rácz Pál. Ára 60 kr.

Technikus csárdas.

Eredeti magyar. Zongorára szerző Rácz Pál. Ára 60 kr.

Csak előre!

Török induló írta Mandl A. Ára 50 kr.

Softa induló.

Zongorára szerző M. T. Ára 60 kr.

Oceana Walzer

von August Cahabley. Ára 95 kr.

Jeanne, Jeannette

et Jeanneton.

Keringő, írta Déransart. Ára 1 ft 95.

Kosiki-Keringő.

Írta Mèra. Ára 1 ft 30 kr.

KOSIKI.

Franczia négyes Arbantól.

Ára 1 ft 04 kr.

Kronprinz Rudolf-Marsch.

Králtól. Ára 45 kr.

A kis doktor.

Lengyelke Déransartól. Ára 65 kr.

Kapitány kisasszony.

Fr. négyes Straussól. Ára 60 kr.

Schön Rohtraut.

Lengyelke Straussól. Ára 60 kr.

Das Leben ist doch schön!

Keringő Straussól. Ára 95 kr.

Treulichbehen.

Polka Straussól. Ára 60 kr.

A kis doktor.

Fr. négyes Straussól. Ára 60 kr.

Methusalem-négyes

Straussól. Ára 60 kr.

Märchen aus der Heimath.

Keringő Straussól. Ára 90 kr.

Jeanne, Jeannette és Jeanneton.

Fr. négyes Arbantól. Ára 1 ft 30 kr.

A kis menyecske.

Fr. négyes Straussól. Ára 60 kr.

Kosiki-négyes

Dessaultól. Ára 1 ft 04 kr.

Sylvia-keringő.

Métrától. Ára 1 ft 30 kr.

Geflügelte Worte.

Keringő Straussól. Ára 90 kr.

O schöner Mai.

Keringő Straussól. Ára 1 ft.

Glücklich ist, wer vergisst!

Lengyelke Straussól. Ára 60 kr.

Reunion-négyes

Zakoffól. Ára 65 kr.

Der Abendstern.

Keringő Litloffól. Ára 1 ft 13 kr.

Kleine Blumen, Kleine Blätter.

Keringő Hermannól. Ára 95 kr.

DEÁK FERENCZ EMLÉKEZETE.

CSENGERI ANTALTÓL.

Elmondott Deák Ferencznek

a m. tud. akadémia által

1877. január 28-dikán tartott

emléktünnepén.

Ára 1 ft.

Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesíttetnek utánvét mellett. Legcse szerűbb azonban a kívánt könyvek árát postautalvánnyal előre beküldeni mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.

Zeneművek zongorára 1, 2, 4, 8, 16 kézre és 1, 2, 3, 4, 8 zongorára

Iskolák és gyakorlatok n. indulté hangszerre.	Beethoven.
Sonáták.	Mozart.
Változatok.	Bach.
Rondók.	Haydn.
Ábrándok.	S. Schubert.
Salondarabok.	Schumann.
Nocturne-k.	Liszt.
Romance-ok, sat.	Meyerbeer.
Operák	Mendelssohn.
teljesen s. kivonatban.	Rossini.
Operettek	Arber.
teljesen s. kivonatban	Bellini.
Concerttárhok.	Donizetti.
Nyitányok.	Weber.
Indulók.	Clemenci.
Keringők.	Czerny.
Franczia négyesek.	Köber.
Polkák.	Ascher.
Mazurkák.	Beyer.
Duettek.	Cramer.
Triók.	Kellerer.
Quartettek	Leybach.
Quintettek.	Smith.
Sextettek, sat.	Voss.
Zongorára,	Willners.
Orgonára,	Ábrányi.
Harmoniumra,	Reményi.
Hárfa,	Székel.
Gitára,	Erkel.
Czimbaboma,	Herz.
Cziterára,	Alard.
Hegedűre,	Bérot.
Gordonkára,	Krenner.
Brácsa,	Rode.
Nagybőgőre,	Vieuxtemps.
Fuvolára,	Vinif.
Sipolára,	Sarasate.
Czakura,	Jausa.
Obóra,	Schubert.
Trombitára,	Saint-Saëns.
Tubára,	Verdi.
Zenekarra,	Wagner.
Harmonikára,	Strauss.
Vadászkürtre,	Rubinstein.
sat. sat. sat.	Tausig.
Énekhangra:	Junzmann.
Soprán, T-nor,	Cherubini.
Alt, Bariton, Bassó,	Gounod.
Duettek.	Mihalvi.
Férfi s. női négyes-	Offenbach.
hang,	Lecocq. sat. sat.
Karének, sat. sat.	

STEIN JÁNOS

ZENEMŰKERESKEDESBEN KOLÓZSVÁRT

minden bárhol megjelent és bárki által hirdett zene mű eredeti bolti áron kapható, vagy, ha esetleg raktáron nem volna, minden ártalmatlanul és gyorsan megszerezhető.

A kül- és belföld első zeneműkiadóval élénk összeköttetésben állván, a legjellegesebb zeneszerzők műveit a legújabb kiadásokban, úgy zongorára, mint mindenféle vonó- és fúv hangszerekre, mindig raktáron tartatnak.

Különösen a magyar és román, úgy a külföldi salon-zene eddig megjelent termékei a legnagyobb és legolcsóbb választékban vannak raktáron, úgy, hogy e részben zenemű-raktáron teljes és minden igénynek megfelelő.

Bátor vagyok ez alkalommal figyelmémet a világi t. cz. zenebarátokat és zeneértő közönséget, hogy mindig szívesen küldök jeles és új zeneműveket megtekintés, vagy kiválasztás végett bérmentesen, s felkérem, hogy ebbeli kívánságukat és hogy milyenemű zenedarabokat óhajtanak, velem akár levélben, akár egy levelező lapon tudatni szíveskedjenek.

Az „Edition Peters” című rendkívül olcsó és jeles zenemű-kiadások mindig készletben vannak.

Zeneműjegyzékek kíváncsiakra ingyen és bérmentre küldetnek.

Gazdagon felszerelt hangjegy-raktáromat, kiváltképpen pedig a különféle hangszerekre való iskolákat, gyakorlatokat és egyáltalában az instruktív zenét szabadon a t. zenetanár urak szíves figyelmébe ajánlanom.

(197) (8-*)

Roman zene és ének legteljesebb raktára.

Magyar zene és ének legteljesebb raktára.